

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Görzög Emil*
Cím: *Amikor a Fővezér bevonult Budapestre...*

Forrás: *Új Magyarország*

Bp. (Hely)   *1942 XI. 15* (Idő)   (Köt. v. füz.)   (Oldal)

Osztályozás	
Tárgy	<i>92</i>
Hely	<i>Horthy Miklós</i>
Idő	<i>"1942"</i>
Személy	

Amikor a Fővezér bevonult Budapestre...

A Nemzeti Múzeumba kerülnek az ellenforradalmi kiáltványok első példányai

Huszonhárom évvel ezelőtt, 1919 november 16-ikán esős és ködös őszi napon vonult be Budapestre a Fővezér, csapatainak, a nemzeti hadseregnek élén. Kelenföldtől a parlament gótikus palotájáig kora reggeltől tízezres tömeg szorongott az útvonal oldalain hittél és bizakodással fordulva a bevonuló csapatok felé, amelyek a rendet, az új életet hozták a két forradalom iszonyataitól elcsigázott, kifosztott magyar főváros népének. Az uniformisok különbözőek voltak, csak a sas-

Budapest népéhez!

Magyarország legszégyentesebb korszaka után a fővezérségem alatt álló nemzeti haderő részét bevonulnak Budapestre, hogy ősi, szívünkhez forrott nemzeti színeinket kitűzzék Buda várára.

Csapataim élénél állt minden ilyen magyar seregnek végsője is az, hogy végsőre azt a munkát, amely hazánkban elcsúszott Magyarországon...

En és csapataim főfeladatunknak tekintjük, hogy Budapest sokat szenvedett népén segítsünk, főleg hogy az előttünk álló nehéz telet számára elvieszelhetővé tegyük.

Aki jó magyar, örömmel fogad bennünket, de a bizalmas kegyelmezt és rendesítik óvatosságnak, mert legalmatlanul fog bűnbölcet az, aki Budapest meggyőződésű népeket hős öhajtott nyugalmát roszakarátán megparancsoltatja. Bűnbölcet fog az is, aki az újraszervezett magyar nemzeti haderő szorgalmas szolgálatát marad hazug rágalomokkal meggyalázza.

Miklós kábálából országunk a perzsiszra szövegei, emellett még bűnbölcet a minden bűnök legnagyobbát: a véreket. Ez az, amit a haza ma tőlük jogosan megítél.

Erőszakoskodásokat, felvonulásokat, rendezvényeket semmiesetre sem tűrök, s ha ilyenek előfordulnának, úgy ezeket a leghatározottabban eszközökkel torolnám meg.

Visszekerülök mindenki nyugodtan és fejelemelzeten, járuljon mindenképp egy szívvel-élélekkel hozzá, hogy a nagyjelentőségű napvalóban Magyarország új felvirágzásának bajnaka jelentem.

Horthy Miklós s. k.

toll volt egyforma a Bocskay-sapkákon s a Boldogasszony képével díszített háromszíni zászló. És egy volt az az akarat és erő, amely a sereget összetartotta s amely abból a férfiből sugárzott, aki fehér lován, az esővel együtt hulló virágözönben, fejfel magasodva csapatai fölé, lovagolt

az élen.

Huszonhárom év alatt megsárgultak az egykori újságok lapjai, a történetek az emlékek galériájába sorakoztak, de az események, a nemzet életének döntő pillanatai mégis az élményszerűség forrásával hatnak, ha olvassuk a régen írt beszámolókat, s az egykorú dokumentumok fölött időz tekintetünk.

Két egykorú, a nemzeti hadsereg által kibocsátott felhívás mását köszöljük, amelyeket apunk egyik régi olvasója, a nemzeti hadsereg volt tisztje juttatott el hozzánk. Erdemes felidézni ennek a két megsárgult lapnak a történetét.

Juhász Attila tartalékos főhadnagy ül itt előttem, annak a balatonfüredi nyomdának egykori vezetője, amelyben a „Budapest népéhez“ című felhívást előállították.

— A kommün terrorja elől, félbeszakítva tanulmányaimat, Budapestről Szegedre szöktem s önként jelentkeztem a nemzeti hadseregbe. Akkor már küszöbön állott a Dunántúlra való átvonulás. Részen gyalog és lóháton, részben a szegedkörnyéki tanyai lakosság által rendelkezésünkre bocsátott szekereken, a demar-

kációs vonal és a szerbek által megszállt rész között vonultunk Siófokra, ahol a Fővezér úr főhadiszállását kijelölte. En már korábban is a fővezérséghez nyertem beosztást, mint a bizalmas és titkos iratok kezelője és másolója. Siófokon azután egyre inkább éreztem a szükségességét egy nyomdának, amelyben a különböző nyomtatványokat, felhívásokat előállíthattuk volna. Balatonfüreden működött egy szerényen berendezett kis nyomda, amelyet Luttor Ferenc akkori füredi plébános segítségével sikerült megvásárolnunk. En lettem a nyomda vezetője, de a nyomdászti mesterséget is úgy, ahogy el kellett sajátítanom, mert a legbizalmasabb nyomtatványokat teljesen magamnak kellett elkészítenem. November első napjaiban kaptam meg a „Budapest népéhez“ című felhívás ceruzával írott kéziratát. Sajnos, ezt most nem áll módomban megmutatni, bár éppen úgy megőriztem, mint a füredi nyomdában készült minden egyes nyomtatvány első kefelevonatát. A kézirat első fogalmazás volt, alig egy-két javítással, határozott, energikus írás. Sohasem tudtam meg, kinek a műve volt.

A felhívás nyomdai előállítását teljesen az én belátásomra és ízlésemre bízták.

Sajnos, azonban a nyomda betűállománya csekély és hiányos volt, ezért — amint látható is — volt olyan mondat, amelyet nem tudtam egységes betűtípusból ki-szedni. Másutt — a betűk kicsiny volta miatt — a szöveg kihangsúlyozására az aláhúzást kellett választanom. Nyomdászai szempontból így talán keserves munka volt, de azért mégis felejthetetlen maradt számomra. Hisz mindnyájan tudtuk már, hogy üt az ország szíve, felszabadulásának órája. Zörögve és erőlködve, de ontotta a kis füredi masina a kész példányokat, kereken kétezer darabot. November 10. előtt már elkészültem a munkával és szállíthattam.

— Elérkezett november 15-e. Ekkor már csak a fővezér úr és szűkebb törzse tartózkodott Siófokon, valamint a környékbeli beosztott tisztek. A csapatok zöme ekkor már Budapest alatt állott. Az

HORTHY

Fővezér, a Magyar Nemzeti Hadsereg Budapestre való bevonulása alkalmából a polgármester üdvözlő szavaira következőkép válaszolt:

Polgármester Úr!

Fogadj szívesen ezaváltó híató kőm-betemet a magyar nemzeti hadsereg nevében. Nem vagyok abban a lelki állapotban, hogy a véros küszöbénél engedzkott frázisokat használjak. Igazságotem megkövetel, hogy minden vertelés nélkül azt mondjam el, amit a pillanatban érzek.

Mikor még mecsse voltam hazam, akkor csak halvány reményegdr pitegős bennünk, hogy valaha még fegyverrel a kezünkben viszontállhassak est a meg-tárvéledei nagy városot átkoztuk és gyű-öztük, mert a távóhól természetesen csak a szennyvet, a nagy piszokot láttuk, nem az időzést és martíromágot szenvedő szegény magyar testvéreinket.

Ezerünk és beövének est a Budapest, amely az utolsó években a magyar nemzet megmentője lett. Tetszemre hívom itt a Duna partján a magyar fővérost. Ez a város megtagadta ezaróves múltját, est a véros sárba úporie a nemzet koronáját, sárba úporie a nemzet színeit és véros rongyokba öltözökött. Ördögbe vetette és elidzte hazájából a nemzet leg-

jobbait, azoktól elprédette összes javainkat.

De mielő jobban késeztünk, onaf jobban óvni le esivünköl a jég és est tiszak vigaszt megbecseltet. Megbecsültünk akkor, ha est a megőrvéledei véros visszakér megint hazájukba, ha esivünk, kedélöl aszerül a pépből, amelyen testet eszajól perdesak, azest est a rigót, amelyen verjékem kszékel esztátlak östöl testvéreket, szarait a koronát, a keitős hercezetet, szarait a három hegyet és a négy folyót, azóval magyar hazáját és magyar leját.

Katonáim minden betakarították a fö-ökröl az leson áldását, fegyvert fogtak kezökbe, hogy rendet teremtsenek a hazóban. Ezek a kezak nyitva vannak testvérei közszorításra, de börtömből, sütténi is tudnak, ha kell. Adja Isten, hogy erre ne kerüljön a sor, hanem asch ha skül vétkesek, vagy börtöncövek érék magukat, megérjenek és halványozott orvél tegyüenek felöpténi a magyar nemzeti erényekben tündökölő Budapestet. A merít-öröket, az itt sokat szenvedett, veitünk éréző testvéreinket meleg, léleke szeretettel öltölök kabálunkra.

utolsó siófoki vacsorán a fővezér úr együtt volt tisztjével. Közvetlenül, baj-társi érzéstől áthatva, fordult mindegyi-künkhez, mint ahogy a velünk való érint-kezését mindig is a fesztelenség és együtt-érés jellemezte. Ha megjelent körünkben, sapkalengetéssel és éljenzéssel fogadtuk. Családja is ott tartózkodott Siófokon s gyönyörű kisgyermekai, szép családi élete mindannyiunkra feledhetetlen benyomást gyakorolt. Tizenhatodikán azután kiürült Siófok, én jómagam szolgálati beosztá-som folytán csak 16-án délután érkeztem a fővárosba, az ünnepélyes bevonulás után. A másik falragasz már Budapesten készült, látszik is a jobb és szebb szedé-sen — de a másik mégis több emléket kavart fel mindazokban, akik azokat az időket velem együtt, mellettem átélték. A két első kefelevonatot a nemzeti mú-zeumnak ajánlom fel a „Budapest népe-hez“ című plakáthól, mivel tudomásom szerint a „köteles példány“ akkor a bala-tonfüredi nyomdában ismeretlen fogalom volt.

Oroszgh Ernő